

Програма діяльності Кабінету Міністрів України

Програму діяльності Кабінету Міністрів України розроблено відповідно до Конституції України ([254к/96-ВР](#)). В її основу покладено положення Послання Президента України до Верховної Ради України "Україна: поступ у XXI століття. Стратегія економічного і соціального розвитку на 2000-2004 роки" ([276а/2000](#)), Стратегії ([615/98](#)) та Програми інтеграції України до Європейського Союзу ([n0001100-00](#)), Послання Президента України до Верховної Ради України "Концептуальні засади стратегії економічного і соціального розвитку України на 2002-2011 роки "Європейський вибір" ([n0001100-02](#)), Послання Президента України до Верховної Ради України "Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2001 році" ([n0002100-02](#)).

Програма містить комплекс заходів, здійснення яких дасть змогу закріпити позитивні результати попередніх років у демократичних та ринкових перетвореннях, забезпечити подальший розвиток суспільства та держави.

ВСТУП

Нашою стратегічною метою є досягнення Україною європейського рівня економічного і соціального розвитку та демократії шляхом проведення реформ та організації продуктивної праці.

За підтримки громадськості необхідно закріпити позитивні досягнення у сфері державотворення та демократії, економічних і соціальних відносин та забезпечити їх подальший розвиток.

Усвідомлюючи складність завдань в умовах активізації процесів світової глобалізації та конкуренції, наші дії повинні бути адекватними проблемам розвитку і спрямовані на підвищення добробуту людей, зміцнення економічних та політичних позицій української держави у світовому економічному просторі та міжнародних відносинах.

Для досягнення національних інтересів буде забезпечено з дотриманням норм міжнародного права плідне співробітництво з країнами-партнерами, міждержавними об'єднаннями та союзами.

Виходячи із завдань національної безпеки і оборони та поточного стану соціально-економічного розвитку країни і зовнішньоекономічних відносин, а також набутого досвіду проведення реформ зусилля Уряду спрямовуватимуться на:

удосконалення системи державного управління;

підвищення добробуту українського народу, подолання бідності та розшарування населення за рівнем доходів;

створення належних умов для духовного, культурного і освітнього розвитку громадян та поліпшення їх здоров'я;

захист материнства та дитинства, зміцнення сім'ї;

розвиток ринку праці, соціального захисту та забезпечення його адресності, проведення пенсійної реформи;

посилення контролю за умовами праці з метою запобігання виникненню нещасних випадків та травматизму на виробництві;

захист прав власності та розвиток підприємництва, становлення середнього класу, створення умов для виведення економічної діяльності з "тіні";

забезпечення захисту прав і свобод людини і громадянина, підтримку розвитку громадських організацій і соціального партнерства, посилення законності та правопорядку, патріотичне виховання громадян;

розвиток інформаційного простору та демократизацію засобів масової інформації;

підвищення конкурентоспроможності економіки на основі інноваційної моделі розвитку;

розв'язання проблем структурної та технологічної відсталості, ресурсозатратності економіки, забезпечення екологічної рівноваги, запобігання техногенним катастрофам;

проведення ефективної амортизаційної політики, прискорення процесу оновлення основних фондів;

продовження приватизації державного майна, удосконалення конкурентної політики, підвищення ефективності реального сектору економіки на засадах усебічного стимулювання приватної ініціативи;

розширення внутрішнього та зовнішнього ринку для збуту товарів українського виробництва;

диверсифікацію джерел постачання та збільшення власного видобутку енергоносіїв;

реформування житлово-комунальної сфери, підвищення якості її послуг;

розвиток конкурентного фінансового сектору економіки, підвищення капіталізації банківської системи і здешевлення кредитних ресурсів, оздоровлення державних та корпоративних фінансів, зниження податкового тиску, розширення податкової бази і кола платників податків;

зменшення диференціації у виробничому та соціальному розвитку регіонів;

зміцнення обороноздатності держави та посилення цивільного контролю у цій сфері.

Програма охоплює основні напрями діяльності Уряду. У ній відображено значну частину положень програм політичних партій та блоків, представлених у Верховній Раді України. Завдання та механізми реалізації Програми визначаються у відповідних законопроектах та програмних документах, наведених у додатках 2 і 3.

Запорукою успішного виконання Програми буде плідна співпраця Уряду з Верховною Радою України, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, громадськістю.

I. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

З метою поглиблення соціально-економічних та політичних перетворень в Україні Кабінетом Міністрів сформовано перелік найбільш важливих законопроектів економічного і соціального спрямування для розгляду та прийняття Верховною Радою. Для забезпечення конструктивної співпраці законодавчої та виконавчої гілок влади передбачається:

- продовжити та удосконалити практику погодження позицій Уряду і депутатських фракцій (груп) Верховної Ради з актуальних проблем законодавчого процесу, проведення політичних консультацій на засіданнях Консультативної ради з питань співробітництва Кабінету Міністрів України і Верховної Ради України;

- утворювати супровідні групи у складі народних депутатів України, представників центральних і місцевих органів виконавчої влади, Адміністрації Президента України та Секретаріату Верховної Ради з метою підготовки законопроектів для розгляду Верховною Радою;

- впровадити систематичні зустрічі членів Уряду з депутатськими фракціями (групами);

- забезпечити широке залучення депутатських фракцій (груп), профільних комітетів Верховної Ради до спільної підготовки і розгляду Урядом проблемних питань;

- запрошувати народних депутатів України на засідання колегій центральних органів виконавчої влади, робочі наради з проблемних питань.

У напрямі продовження адміністративної реформи визначаються такі ключові завдання:

- удосконалення нормативно-правової бази з питань діяльності органів виконавчої влади;

запровадження стратегічного планування діяльності органів виконавчої влади;

удосконалення механізму розподілу повноважень між центральними і місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;

розвиток системи державної служби і вдосконалення механізму її кадрового забезпечення;

підвищення рівня публічності урядової політики, прозорості процедури підготовки та прийняття урядових рішень.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- сприяння прийняттю та впровадженню законів з питань адміністративної реформи;

- удосконалення нормативно-правової бази для забезпечення функціонування інституту державних секретарів;

- удосконалення порядку проходження державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

2003-2004 роки

- делегування повноважень від центральних до місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; нормативно-правове забезпечення подальшого розвитку місцевого самоврядування; встановлення переліку мінімально необхідних державних і громадських послуг, що надаватимуться населенню місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;

- визначення організаційних та нормативно-правових засад для запровадження стратегічного планування діяльності органів виконавчої влади;

- запровадження процедур забезпечення прозорості прийняття урядових рішень шляхом залучення громадськості до підготовки та аналізу виконання рішень, а також регулярного інформування населення про діяльність органів державної влади;

- виконання завдань, визначених Стратегією реформування системи державної служби в Україні ([599/2000](#)) та Комплексною програмою підготовки державних службовців ([1212/2000](#)).

Очікувані результати:

- становлення України як демократичної правової держави;

- посилення дієздатності Уряду та системи органів виконавчої влади;

- активізація роботи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади з вирішення питань формування політики з одночасним зміцненням місцевих органів виконавчої влади, їх спроможності самостійно вирішувати більшість питань регіонального рівня;

- підвищення ролі міністра як політичного діяча та члена Кабінету Міністрів; ефективне функціонування інституту державних секретарів як фактора стабільної роботи апарату міністерств;

- планування діяльності органів виконавчої влади на основі ефективного використання ресурсів, у першу чергу фінансових, відповідно до визначених цілей і пріоритетів; проведення оцінки результативності діяльності міністерств, інших центральних органів виконавчої влади;

- забезпечення громадської підтримки реалізації державної політики завдяки більш повному урахуванню інтересів суспільних груп при підготовці урядових рішень;

- становлення професійної, політично нейтральної і авторитетної державної служби, спроможної забезпечувати результативну та стабільну діяльність органів виконавчої влади.

ІІ. ПРІОРИТЕТИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ ТА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ У 2002-2004 РОКАХ

1. ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА

Пріоритети:

- становлення середнього класу, динамічне підвищення якості життя населення, розв'язання проблеми бідності;

- створення макроекономічних умов для стійкого розвитку національної економіки;

- впровадження інноваційної моделі розвитку;

- спрямування структурних зрушень в економіці на ефективне функціонування реального сектору;

- посилення ролі регіонів у забезпеченні економічного зростання та їх відповідальності за розв'язання соціальних проблем;

- зміцнення обороноздатності держави;

- захист прав і свобод людини і громадянина, зміцнення законності та правопорядку.

1.1. Становлення середнього класу, динамічне підвищення якості життя населення, розв'язання проблеми бідності

1.1.1. Ринок праці

Реалізація державної політики в цій сфері забезпечить стабілізацію ринку праці, підвищення ефективності зайнятості населення та створення умов для її зростання, досягнення балансу між попитом і пропонуванням робочої сили, вдосконалення механізмів регулювання ринку праці, надійний соціальний захист незайнятого населення.

Ключові завдання Уряду:

створення єдиної системи зайнятості; зростання продуктивної зайнятості; посилення соціального захисту безробітних; розвиток і зміцнення соціального партнерства.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- визначення загальної потреби в робочих місцях та забезпечення їх робочою силою відповідної професійно-кваліфікаційної якості. Збереження робочих місць, які ефективно функціонують, і створення нових робочих місць, працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця близько 800 тис. незайнятого населення, залучення до громадських робіт не менш як 300 тис. незайнятого населення;

- підвищення мінімального розміру допомоги по безробіттю до рівня не нижче ніж 16 відсотків прожиткового мінімуму;

- запровадження єдиної статистичної звітності щодо стану ринку праці для державної служби зайнятості та приватних агентств з працевлаштування громадян:

- проведення роз'яснювальної роботи серед громадян щодо залежності розміру пенсії від розміру внесків, сплачених з офіційної заробітної плати.

2003-2004 роки

- створення умов для ефективної співпраці державної служби зайнятості та приватних агентств з працевлаштування щодо здійснення державної політики організації ринку праці;

- розгортання ефективних програм зайнятості населення, спрямованих на підтримку та розвиток самозайнятості населення, малого підприємництва;

- створення нових робочих місць шляхом розвитку малого та середнього бізнесу;

- вдосконалення механізмів працевлаштування найменш конкурентоспроможних на ринку праці категорій населення, зокрема осіб з обмеженими фізичними можливостями, молоді, випускників навчальних закладів, жінок, які мають неповнолітніх дітей;

- розширення сфер застосування соціального партнерства, залучення соціальних партнерів до здійснення функцій контролю.

Очікувані результати:

- послаблення напруги на ринку праці, поліпшення балансу попиту і пропонування робочої сили;

- підвищення рівня соціальної захищеності безробітних;

- посилення конкурентоспроможності робочої сили, створення нових робочих місць;

- більш ефективне використання трудових ресурсів;

- легалізація нерегламентованої діяльності;

- забезпечення реалізації соціально-трудова прав громадян України, які працюють за кордоном.

1.1.2. Грошові доходи та заробітна плата

Кабінет Міністрів спрямовуватиме зусилля на підвищення добробуту населення, подолання бідності, збільшення частки оплати праці в структурі доходів та ВВП, відновлення відтворювальної функції заробітної плати, посилення державних соціальних гарантій.

Ключові завдання:

ліквідація заборгованості з виплати заробітної плати та соціальних виплат, недопущення її виникнення в подальшому;

динамічне зростання реальних грошових доходів населення;

випереджаюче зростання реальної заробітної плати порівняно з ВВП;

зменшення розшарування населення за рівнем доходів;

активізація процесів легалізації незареєстрованих доходів населення, у тому числі прихованої заробітної плати.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- захист купівельної спроможності населення від впливу інфляції, вдосконалення механізму індексації грошових доходів населення;

- упорядкування системи оплати праці в бюджетній сфері та органах державного управління;

- підвищення розміру допомоги найбільш незахищеним категоріям населення;

- здійснення невідкладних заходів щодо недопущення отримання працівниками заробітної плати нижчої від її мінімального розміру;

- посилення контролю за достовірністю даних про доходи та витрати фізичних осіб;

- забезпечення виконання завдань і здійснення заходів, передбачених першим етапом реалізації Стратегії подолання бідності ([637/2001](#)).

2003-2004 роки

- запровадження починаючи з 2003 року нового обов'язкового для всіх секторів економіки соціального стандарту - мінімальної погодинної заробітної плати;

- поступове наближення розміру мінімальної заробітної плати та інших державних соціальних гарантій до рівня прожиткового мінімуму;

- збільшення грошової складової у доходах сільськогосподарських працівників;

- впровадження стимулюючої системи оподаткування доходів громадян;

- зменшення нарахунків на фонд оплати праці;

- звільнення від оподаткування частини доходів, що спрямовується на персоніфіковані рахунки громадян як за добровільним, так і обов'язковим державним пенсійним страхуванням;

- продовження компенсації знецінених грошових заощаджень громадян;

- підвищення рівня доходів населення від власності, підприємницької діяльності, зокрема від здачі в оренду земельних часток (паїв);

- здійснення комплексу заходів, розроблених на виконання другого етапу реалізації Стратегії подолання бідності ([637/2001](#)).

Очікувані результати:

- усунення диспропорцій у рівнях оплати праці працівників однакової кваліфікації при виконанні рівнозначної за складністю та функціональними ознаками роботи;

- забезпечення середньорічних темпів зростання реальної заробітної плати на рівні 11,8 відсотка;

- підвищення рівня забезпечення державних соціальних гарантій;

- зменшення рівня "тіньових" доходів населення;
- зниження рівня бідності.

1.1.3. Соціальний захист та пенсійна реформа

Дії Уряду спрямовуватимуться на створення фінансово надійної системи соціального страхування шляхом вдосконалення механізму сплати страхових внесків роботодавцями та найманими працівниками, на впровадження трирівневої пенсійної системи, підтримку соціально вразливих верств населення.

Ключові завдання Уряду:

створення фінансово стабільної системи загальнообов'язкового державного соціального страхування;

проведення пенсійної реформи;

вдосконалення системи надання адресної державної соціальної допомоги та створення дієвої системи надання соціальних послуг.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік:

- реформування діючої солідарної системи пенсійного забезпечення та створення нормативно-правової бази для впровадження системи пенсійного страхування;

- збільшення середнього розміру пенсій не менш як на 12 відсотків;

- завершення передачі органам Пенсійного фонду в регіонах функцій призначення трудових пенсій;

- запровадження персоніфікованого обліку осіб, яким надаються установлені законодавством пільги.

2003-2004 роки

- створення економічних передумов та інформаційно-технічної бази для запровадження обов'язкової накопичувальної системи пенсійного забезпечення;

- створення системи державного регулювання і контролю у сфері пенсійного страхування;

- створення ефективної системи зберігання та управління пенсійними активами;

- перерозподіл страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та обов'язкові збори до Пенсійного фонду між роботодавцями та найманими працівниками;

- поступова заміна пільг і субсидій, що надаються відповідно до актів законодавства, адресною грошовою соціальною допомогою;

- створення мережі регіональних центрів професійної реабілітації інвалідів;

- реабілітація, навчання та працевлаштування осіб з обмеженими фізичними можливостями;

- залучення неприбуткових організацій та волонтерів до надання соціальних послуг.

Очікувані результати:

- забезпечення збалансованості та фінансової стабільності пенсійної системи;

- створення передумов для запровадження загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та недержавного пенсійного страхування;

- забезпечення адресності надання пільг;

- зростання заінтересованості у формуванні фондів соціального страхування з боку найманих працівників.

1.1.4. Здоров'я населення

У сфері охорони здоров'я Уряд концентруватиме свої зусилля на запобіганні захворюваності, пропаганді здорового способу життя, підвищенні рівня технічного оснащення закладів охорони здоров'я та якості медичної допомоги, що повинне сприяти покращанню здоров'я громадян та продовженню тривалості їх життя.

Ключовим завданням Уряду є забезпечення покращання стану здоров'я громадян і продовження тривалості їх життя.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключового завдання:

2002-2004 роки

- подальший розвиток нормативно-правової бази в сфері охорони здоров'я та її гармонізація із законодавством ЄС;

- збільшення бюджетних асигнувань на охорону здоров'я з одночасним забезпеченням їх ефективного використання;

- реформування первинної медичної допомоги на засадах сімейної медицини, передусім в сільській місцевості;

- розширення доступності та збільшення обсягів спеціалізованої медичної допомоги шляхом виконання державних цільових програм, спрямованих на лікування хвороб, що потребують дорогих медичних технологій;

- здійснення комплексу заходів щодо запобігання виникненню інфекційних захворювань, насамперед соціально небезпечних - ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу;

- пріоритетне забезпечення у фінансуванні охорони материнства та дитинства;

- розвиток вітчизняного виробництва медичного устаткування, підвищення якості та збільшення питомої ваги вітчизняних лікарських засобів;

- активна пропаганда здорового способу життя.

Очікувані результати:

- підвищення якості та розширення доступності медичної допомоги;

- стабілізація епідемічної ситуації, у тому числі з ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу;

- зниження рівня смертності дітей першого року життя (не більше ніж 11 на тис. народжених живими) та материнської смертності (не більше ніж 22 на 100 тис. породіль);

- збільшення чисельності населення, яке веде здоровий спосіб життя.

1.1.5. Освіта

Дії Уряду будуть спрямовані на підвищення освітнього рівня населення та зміцнення інтелектуального потенціалу країни. Необхідною складовою розвитку освіти повинне стати впровадження сучасних інформаційних технологій та комп'ютеризація навчальних закладів. Підготовка фахівців проводитиметься з урахуванням необхідності високотехнологічного розвитку країни та потреб ринку праці.

Ключовим завданням Уряду є забезпечення рівних можливостей у здобутті якісної освіти.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключового завдання:

2002-2004 роки

- розроблення та впровадження державних стандартів загальної середньої освіти та підготовки педагогічних кадрів;

- впровадження механізмів адресної підтримки учнів та студентів з числа дітей-сиріт та інвалідів, молодих студентських сімей;

- вдосконалення механізмів пільгового кредитування молоді для здобуття вищої освіти;

- створення умов для задоволення освітніх потреб населення;
- збільшення бюджетних асигнувань на освіту з одночасним забезпеченням їх ефективного використання;
- збільшення видатків з бюджету на забезпечення підручниками учнів загальноосвітніх шкіл;
- запровадження системи неперервної освіти із забезпеченням зв'язку між загальною середньою, професійно-технічною та вищою освітою, оптимізацією системи перепідготовки та підвищення кваліфікації, підготовкою інтегрованих навчальних планів та програм;
- забезпечення широкого доступу населення до освітніх ресурсів за допомогою сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж.

Очікувані результати:

- підвищення якості послуг, що надаються в сфері освіти;
- підвищення доступності вищої освіти для малозабезпечених верств населення;
- запровадження нових вимог (стандартів) освіти, які відповідають рівню провідних країн;
- збалансування попиту і пропонування на ринку праці за професіями.

1.1.6. Житлова політика та житлово-комунальне господарство

Реалізація державної політики в сфері житлового будівництва та житлово-комунального господарства буде спрямована на створення умов для зростання обсягів спорудження житла, розвитку та подальшого реформування житлово-комунального господарства. Особлива увага приділятиметься запровадженню іпотечного кредитування та будівництву житла населенням шляхом довгострокового пільгового кредитування. Будуть зроблені реальні кроки в напрямі розвитку конкуренції у сфері надання житлово-комунальних послуг, підвищення їх якості та зниження вартості.

Ключові завдання Уряду:

- створення умов для забезпечення населення житлом;
- здійснення виваженої цінової політики у сфері надання житлово-комунальних послуг;
- підвищення якості житлово-комунальних послуг і комфортності житла.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002-2004 роки

- виконання Програми реформування житлово-комунального господарства ([139-2002-п](#));

- виконання програм будівництва (реконструкції) житла для молодих сімей та індивідуального житлового будівництва на селі (програма "Власний дім");

- удосконалення фінансово-економічного механізму функціонування підприємств житлово-комунального господарства, впровадження механізму обслуговування і утримання житла та надання житлово-комунальних послуг тільки на конкурсній основі;

- завершення формування нормативно-методичної бази для визначення економічно обґрунтованих тарифів на житлово-комунальні послуги, посилення керованості процесом перегляду тарифів;

- забезпечення житлом громадян, які потребують соціального захисту;

- оптимізація вартості житлово-комунальних послуг шляхом зменшення втрат і витрат енергоресурсів, широке впровадження приладів обліку.

Очікувані результати:

- поліпшення житлових умов громадян, підвищення рівня забезпеченості житлом;

- стабілізація цін і тарифів на житлово-комунальні послуги;

- модернізація об'єктів житлово-комунального господарства, впровадження енергозберігаючих технологій відповідно до затверджених галузевих і місцевих програм.

1.1.7. Культура

Уряд працюватиме над підвищенням ролі культури у розбудові громадянського суспільства, збереженням базових елементів інфраструктури і творчого потенціалу, історико-культурної спадщини, розширенням доступу населення до культурного надбання, розвитком вітчизняного книговидання, театру, бібліотечної та музейної справи, образотворчого мистецтва, художньої народної творчості.

Ключовим завданням Уряду є зростання духовно-інтелектуального потенціалу суспільства.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключового завдання:

2002-2004 роки

- сприяння діяльності національних творчих спілок, їх місцевих осередків;
- підтримка відомих мистецьких колективів;
- розвиток народної творчості;
- збереження та відтворення історико-архітектурного середовища;
- розвиток та впорядкування мережі культурно-просвітницьких закладів, зокрема у сільській місцевості;
- стимулювання розвитку та підтримка національного книговидання, матеріально-технічної бази видавничо-поліграфічного комплексу, створення всеукраїнської мережі книжкової торгівлі;
- забезпечення подальшого розвитку культур національних меншин.

Очікувані результати:

- задоволення культурних потреб населення;
- поліпшення умов творчої діяльності.

1.1.8. Інформаційна політика

У сфері інформаційної політики зусилля Уряду спрямовуватимуться на розвиток і захист національного інформаційного простору, розвиток інформаційних послуг з метою розширення доступу громадян України до інформаційних потоків, підвищення міжнародного іміджу держави.

Ключовим завданням Уряду є забезпечення конституційних прав громадян на інформацію та свободу слова, створення умов для входження України у світовий інформаційний простір.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключового завдання:

2002-2004 роки:

- впровадження Концепції національної інформаційної політики;
- розвиток національного інформаційного простору;
- вдосконалення економічного механізму та фінансового забезпечення діяльності друкованих та електронних засобів масової інформації;
- технічне переоснащення систем загальнодержавного та регіонального телерадіомовлення;

- створення всесвітньої служби супутникового іномовлення "Україна і світ";

- започаткування мовлення загальнонаціонального телевізійного каналу "Культура";

- захист суспільної моралі від негативного впливу низькопробної відеопродукції;

- формування і реалізація державної програми "Журналіст".

Очікувані результати:

- розширення можливостей оперативного і достовірного інформування населення про події в країні та світі;

- поліпшення якості вітчизняних телерадіопрограм;

- утвердження позитивного міжнародного іміджу України через входження у світовий інформаційний простір;

- підвищення ролі вітчизняних засобів масової інформації у вирішенні завдань соціально-економічного розвитку держави.

1.1.9. Інформатизація суспільства

Основною метою державної політики у розбудові інформаційного суспільства є створення умов для підвищення рівня інформаційного забезпечення особи та суспільства; використання інформаційно-телекомунікаційних технологій для розвитку освіти, охорони здоров'я, науки, культури та інших сфер суспільного життя, діяльності суб'єктів господарювання, розвитку інформаційної інфраструктури.

Ключові завдання Уряду:

- формування та здійснення державної політики з активної розбудови інформаційного суспільства;

- розвиток і вдосконалення системи гарантування інформаційного суверенітету та інформаційної безпеки держави, запобігання злочинам у сфері інформаційних технологій;

- розбудова інформаційного суспільства шляхом розвитку інформаційних технологій та інфраструктури телекомунікацій, доступу до національних інформаційних ресурсів та ресурсів глобальних комп'ютерних мереж, завершення формування його інституціональної та організаційної основи.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- прийняття та реалізація нормативно-правових актів у сфері інформаційних технологій та телекомунікацій;

- залучення науково-технічного та виробничого потенціалу, бюджетного фінансування і приватних інвестицій для впровадження інформаційних технологій та розвитку телекомунікацій;

- забезпечення виконання галузевих та регіональних проектів інформатизації лише у межах Національної програми інформатизації, достатнього фінансування та першочергової реалізації найактуальніших з них;

- створення та впровадження першої черги електронної інформаційної системи "Електронний Уряд України", включаючи єдиний веб-портал органів державної влади;

- розроблення і виконання державних програм розвитку українського сегмента мережі Інтернет та телекомунікацій, інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів та комп'ютеризації сільських шкіл.

2003-2004 роки

- створення та впровадження інтегрованої інформаційно-аналітичної системи органів державної влади для підвищення оперативності інформаційної взаємодії між ними;

- розширення спектру і вдосконалення засобів та методів оприлюднення у мережі Інтернет об'єктивної соціально-політичної, економічної, освітньої, правової, науково-технічної та інших видів інформації про Україну;

- розроблення та виконання державних програм розвитку комп'ютерної індустрії та програмного забезпечення, українського сегмента мережі Інтернет та телекомунікацій, формування національних інформаційних ресурсів, локалізації програмного забезпечення;

- впровадження системи електронного документообігу із застосуванням електронного цифрового підпису.

Очікувані результати:

- завершення формування нормативно-правової бази інформатизації;

- забезпечення доступу громадян до інформації органів виконавчої влади;

- удосконалення інформаційної взаємодії органів виконавчої влади, підвищення рівня управління.

1.1.10. Розвиток туристичної та рекреаційно-курортної сфери

Зусилля Уряду будуть зосереджені на розвитку внутрішнього та іноземного (в'їзного) туризму, створенні комплексних туристичних центрів з урахуванням ефективного використання їх природного та культурно-історичного потенціалу, модернізації інфраструктури

галузі. Особлива увага приділятиметься організації дитячого та молодіжного туризму. Здійснюватимуться заходи з метою покращання привабливості України як туристичної держави.

Ключові завдання Уряду:

розширення доступу населення до якісного відпочинку;

створення конкурентоспроможного на міжнародному ринку національного туристичного продукту.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- удосконалення нормативно-правової бази з питань розвитку туристичної та рекреаційно-курортної сфери;

- розроблення та виконання планів комплексного розвитку туристичних центрів і курортполісів;

- облаштування приміських рекреаційних зон та розвиток сільського зеленого туризму;

- розроблення програми облаштування транспортних коридорів туристичною інфраструктурою.

2003-2004 роки

- виконання комплексної програми залучення іноземних туристів "Запрошуємо в Україну", спрощення процедури в'їзду туристів;

- інвентаризація об'єктів туристичної сфери, розроблення та затвердження стандартів і впровадження ефективної системи категоризації та обов'язкової сертифікації закладів розміщення, пунктів сервісу та харчування туристів;

- створення умов для залучення інвестицій та модернізації об'єктів туристичної сфери.

Очікувані результати:

- зміцнення потенціалу внутрішнього туристичного ринку;

- створення умов для масового відпочинку населення та збільшення зайнятості громадян у туристичній сфері на 15 відсотків;

- забезпечення розвитку автотуризму;

- збільшення обсягів дитячого та молодіжного туризму на 30 відсотків;

- підвищення ефективності використання інфраструктури, збільшення обсягів інвестицій в галузь на 50 відсотків.

1.1.11. Державна політика стосовно дітей, сім'ї та молоді

У сфері державної політики стосовно дітей, сім'ї та молоді Уряд працюватиме над поліпшенням соціального захисту неповнолітніх, сприянням соціальному становленню та розвитку молоді, утвердженням рівних прав і можливостей жінок і чоловіків.

Ключові завдання Уряду:

створення умов для всебічного та гармонійного розвитку людини;

забезпечення захисту материнства та дитинства;

проведення реформ, спрямованих на стабілізацію демографічної ситуації.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002-2004 роки

- розроблення та впровадження нормативно-правових актів з метою соціального захисту дітей, сім'ї та молоді;

- розроблення та здійснення заходів щодо поліпшення демографічної ситуації, заохочення народжуваності;

- підтримка сімей з дітьми шляхом збільшення розмірів одноразової допомоги при народженні дитини залежно від черговості народження, збільшення розміру допомоги на період відпустки по догляду за дитиною до трьох років;

- розроблення державної програми підтримки молодих сімей;

- запобігання бездоглядності, безпритульності дітей; підтримка дітей з особливими потребами через розвиток мережі притулків для неповнолітніх, центрів соціально-психологічної реабілітації неповнолітніх, дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей;

- використання рекреаційних закладів для оздоровлення, відпочинку, змістовного дозвілля дітей та шкільної молоді; сприяння розвитку та вихованню дітей і шкільної молоді у закладах позашкільної роботи;

- поліпшення правових та соціально-економічних умов для самореалізації молодих громадян, їх соціального становлення і розвитку;

- підтримка підприємницької діяльності молоді шляхом розвитку мережі молодіжних бізнес-центрів та бізнес-інкубаторів.

Очікувані результати:

- поліпшення демографічної ситуації;
- підвищення ролі та авторитету сім'ї, збереження здоров'я населення;
- розвиток здібностей і таланту дітей, забезпечення зайнятості дітей в позашкільний час, запобігання правопорушенням у дитячому середовищі;
- виховання почуття патріотизму, гармонізація відносин поколінь.

1.1.12. Фізична культура і спорт

У сфері фізичної культури та спорту зусилля Уряду будуть спрямовані на розвиток масового спорту, підвищення ефективності системи фізичного виховання різних груп населення, розвиток спорту вищих досягнень і підтримку Олімпійського та Параолімпійського руху.

Ключові завдання Уряду:

- створення умов для занять фізичною культурою та спортом;
- забезпечення високого рівня спортивної презентації України у світі.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002-2004 роки

- удосконалення нормативно-правового та програмно-методичного забезпечення розвитку фізичної культури та спорту;
- розроблення та затвердження державних соціальних стандартів фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи для задоволення потреб населення;
- створення мережі центрів фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх";
- забезпечення належної підготовки спортсменів України для успішного виступу на чемпіонатах Європи, світу, літніх Олімпійських та Параолімпійських іграх 2004 року;

Очікувані результати:

- покращання стану фізкультурно-оздоровчої роботи, в тому числі у навчально-виховній, виробничій та соціально-побутовій сфері;
- збільшення кількості фізкультурно-спортивних закладів та споруд, зокрема в сільській місцевості;

- підвищення якості та доступності послуг у сфері фізичної культури та спорту;

- зміцнення міжнародного авторитету України.

1.1.13. Охорона навколишнього природного середовища

Зусилля Уряду спрямовуватимуться на забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України.

Ключові завдання Уряду:

забезпечення екологічного збалансованого розвитку;

зниження рівня забруднення довкілля, поетапне досягнення екологічної рівноваги, розвиток і впровадження економічних механізмів природокористування та природоохоронної діяльності.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- удосконалення нормативно-правової бази функціонування системи державного регулювання у сфері охорони довкілля; поліпшення стану інформованості та сприяння участі громадськості у процесі прийняття рішень з питань охорони довкілля;

- розвиток і впровадження економічних механізмів природокористування, надання фінансової підтримки природоохоронній діяльності;

- виконання програм охорони та відтворення водних ресурсів;

- відновлення робіт з охорони земель; запровадження екологічних обмежень на використання земель із застосуванням санкцій за екологічно небезпечне землекористування;

- активізація робіт з пошуку корисних копалин, розвідки та підготовки до експлуатації їх родовищ.

2003-2004 роки

- подальше удосконалення нормативно-правової бази та її гармонізація із законодавством ЄС;

- впровадження інтегрованого підходу до розв'язання природоохоронних проблем;

- створення національної екологічної мережі як складової частини Всеєвропейської екологічної мережі.

Очікувані результати:

- стабілізація та покращання стану довкілля;

- оптимізація державної системи регулювання у сфері охорони довкілля, активізація участі громадськості у цих процесах;
- концентрація фінансових ресурсів та підвищення ефективності їх використання для проведення природоохоронних заходів;
- екологічне оздоровлення водних об'єктів;
- консервування малопродуктивних і деградованих сільськогосподарських угідь, відновлення земель;
- забезпечення приросту запасів корисних копалин.

1.1.14. Природна та техногенна безпека, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, охорона праці

Уряд спрямовуватиме зусилля на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та забезпечення захисту населення і територій від їх наслідків, підвищення ефективності функціонування єдиної державної системи органів з питань запобігання і реагування на надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру, підвищення рівня безпеки на виробництві, створення безпечних і здорових умов праці, забезпечення соціального захисту потерпілих на виробництві. Велика увага приділятиметься забезпеченню соціального, медичного та радіологічного захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, реабілітації територій, що зазнали радіоактивного забруднення, зміцненню бар'єрів радіаційної безпеки.

Ключові завдання Уряду:

зміщення основних акцентів на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, ефективну ліквідацію їх наслідків;

зниження ризиків виникнення і пом'якшення наслідків надзвичайних ситуацій;

мінімізація наслідків Чорнобильської катастрофи;

соціальний захист постраждалого населення;

посилення державного нагляду за безпечним веденням робіт, запобігання виробничому травматизму;

належний соціальний захист потерпілих на виробництві.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- виконання загальнодержавних і регіональних цільових програм протидії підтопленню територій ґрунтовими водами, зсувам, катастрофічним паводкам тощо, насамперед у Закарпатській, Львівській, Івано-Франківській, Чернівецькій, Одеській,

Дніпропетровській областях та Автономній Республіці Крим;

- створення матеріально-технічного резерву на всіх рівнях;
- продовження роботи із створення Урядової інформаційно-аналітичної системи з питань надзвичайних ситуацій;
- удосконалення системи державного управління охороною праці та державного нагляду за охороною праці, створення системи оцінки безпеки промислових виробництв;
- удосконалення нормативно-правової бази для продовження виконання заходів з мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи у 2002-2005 роках та у період до 2010 року;
- організація лікування, оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, будівництво та придбання житла для постраждалих осіб.

2003-2004 роки

- створення спеціалізованих страхових фондів для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та підвищення цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно внаслідок аварії на об'єктах підвищеної небезпеки, розроблення нових механізмів впливу на зниження рівня техногенного навантаження об'єктів підвищеної небезпеки, насамперед шляхом удосконалення дозвільної діяльності з обов'язковим страхуванням техногенних ризиків;
- перетворення військ Цивільної оборони у Державну службу цивільного захисту Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи;
- ведення страхового фонду документації України та Державного реєстру потенційно небезпечних об'єктів;
- удосконалення нормативно-правової бази з питань охорони праці та соціального захисту потерпілих на виробництві;
- посилення державного нагляду за безпечним веденням робіт, удосконалення нормативно-правової бази та створення системи оцінки безпеки промислових виробництв;
- запровадження диференційованих страхових тарифів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання залежно від ступеня ризику виникнення нещасних випадків, професійних захворювань, стану охорони праці;
- проведення класифікації об'єктів зберігання радіоактивних відходів і отруйних речовин за рівнем небезпеки, розроблення системи захисту цих об'єктів від впливу зовнішніх факторів;

- удосконалення системи радіаційного моніторингу та контролю якості продуктів харчування, що виробляються на радіоактивно забруднених територіях;

- повне погашення заборгованості із соціальних виплат громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, що утворилась за останні роки;

- реабілітація території зони відчуження, забезпечення безпечної експлуатації об'єкта "Укриття" та перетворення його в екологічно безпечну систему, продовження робіт, пов'язаних з будівництвом комплексу переробки, зберігання та захоронення радіоактивних відходів "Вектор";

- виконання Програми комплексного соціально-економічного розвитку територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок аварій на Чорнобильській АЕС, та місць компактного переселення громадян на 2003-2005 роки та на період до 2010 року.

Очікувані результати:

- запровадження системи державного регулювання у сфері природної та техногенної безпеки;

- комплексне розв'язання проблем цивільного захисту населення;

- удосконалення нормативно-правової бази функціонування єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру, а також з питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи;

- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, забезпечення гарантованого рівня безпеки людини, суспільства та навколишнього середовища;

- зниження ризиків виникнення нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;

- забезпечення економічної заінтересованості суб'єктів господарської діяльності у створенні безпечних і нешкідливих умов праці;

- належний соціальний захист працівників, які постраждали від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань;

- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, пов'язаних з радіаційною небезпекою;

- посилення соціального захисту громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;

- відновлення виробничої та соціальної інфраструктури забруднених територій, розвиток продуктивних сил на цих територіях, поліпшення умов проживання постраждалих.

1.2. Створення макроекономічних умов для стійкого розвитку національної економіки

1.2.1. Грошово-кредитна політика

Уряд підтримуватиме грошово-кредитну політику Національного банку, спрямовану на розширення монетизації економіки, здешевлення кредитних ресурсів, збереження динаміки обмінного курсу, яка забезпечуватиме фінансову стабільність. Водночас разом з Національним банком вживатимуться заходи щодо поліпшення фінансового стану суб'єктів господарювання.

Ключові завдання Уряду:

задоволення потреб реального сектору економіки в кредитних ресурсах;

забезпечення цінової стабільності;

протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002-2004 роки

- поступове зниження рівня інфляції з метою забезпечення передбачуваності фінансової політики, посилення економічної активності;

- подальша лібералізація валютного ринку;

- накопичення золотовалютних резервів для забезпечення протидії негативному впливу кризових явищ на зовнішніх фінансових ринках;

- розвиток небанківських фінансових інститутів та запровадження стандартів нагляду за діяльністю суб'єктів ринку фінансових послуг;

- запровадження єдиної інтегрованої бази даних банківського нагляду;

- створення єдиної інформаційної системи обліку позичальників;

- запровадження Національної системи масових електронних платежів у сфері торгівлі та послуг;

- створення ефективної системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, відповідно до міжнародних стандартів.

Очікувані результати:

- збільшення обсягів спрямування кредитних ресурсів у реальний сектор економіки, підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та активізація ділової активності;
- створення конкуренції на ринку фінансових послуг, забезпечення доступності кредитних ресурсів для малого бізнесу;
- забезпечення економічно обґрунтованого валютного курсу;
- зниження інфляційних очікувань суб'єктів господарювання і населення;
- запобігання тіншовим потокам капіталу, насамперед одержаного злочинним шляхом.

1.2.2. Податково-бюджетна політика

Для оптимізації розподілу фінансових ресурсів між державним та недержавним секторами економіки Уряд вживатиме заходів щодо зниження рівня податкового навантаження з одночасним розширенням бази оподаткування та посиленням соціальної спрямованості бюджетів усіх рівнів.

Ключові завдання Уряду:

забезпечення збалансованості та посилення соціальної спрямованості державного бюджету;

зниження податкового тиску та поліпшення адміністрування податків;

забезпечення прозорості міжбюджетних відносин.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- упорядкування кількості державних програм на основі їх відповідності пріоритетам соціально-економічної політики, оцінки ефективності їх виконання та можливостей фінансового забезпечення;

- скасування економічно невиправданих податкових пільг; удосконалення механізму справляння податку на додану вартість та скорочення заборгованості з відшкодування цього податку з бюджету; зниження ставок оподаткування доходів фізичних осіб; удосконалення механізмів справляння податку на прибуток та акцизного збору;

- прийняття на 2003 рік державного бюджету з дефіцитом, що не перевищуватиме 0,5 відсотка ВВП;

- дотримання мораторію на ініціювання законопроектів щодо надання податкових пільг;

- завершення реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів фінансової звітності та

спрощення податкової та статистичної звітності;

- сприяння прийняттю Податкового кодексу з поетапним введенням його в дію у 2003 році.

2003-2004 роки

- ліквідація заборгованості з відшкодування податку на додану вартість з бюджету;

- внесення законодавчих пропозицій щодо перегляду положень законодавчих актів, які передбачають конкретний рівень бюджетних видатків у відсотках до ВВП, не забезпечених бюджетними асигнуваннями;

- вдосконалення порядку закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти;

- впровадження механізму координації закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти;

- створення міжвідомчої інформаційної системи обміну даними про реєстрацію підприємств і організацій України, суб'єктів підприємницької діяльності, юридичних осіб - платників податків.

Очікувані результати:

- концентрація бюджетних ресурсів за пріоритетними напрямками економічного і соціального розвитку, забезпечення реальності бюджету, прозорості міжбюджетних відносин;

- легалізація і збільшення доходів підприємств, громадян та бюджету, зростання купівельної спроможності населення, запровадження прозорого механізму відшкодування ПДВ, усунення диспропорцій між створюваною доданою вартістю та податковими зобов'язаннями;

- стабілізація рівня податкового навантаження на платників податків на рівні 20 відсотків ВВП, скорочення податкової заборгованості суб'єктів господарювання до 3 відсотків ВВП, зменшення рівня тінізації економіки;

- поповнення обігових коштів підприємств та активізація їх господарської діяльності, забезпечення на цій основі стабільності державних фінансів;

- розширення бази оподаткування за рахунок детінізації економіки;

- забезпечення стабільності фінансової бази місцевих бюджетів.

1.2.3. Інвестиційна політика

Для створення привабливого інвестиційного клімату Урядом будуть здійснюватися заходи щодо усунення перешкод та

запровадження стимулів для інвестування, захисту прав інвесторів. Це дасть змогу знайти джерела формування інвестиційних ресурсів та розширити шляхи доступу до них, сприятиме розвитку національної економіки та підвищенню життєвого рівня населення.

Ключові завдання Уряду:

створення сприятливих умов для залучення в економіку країни інвестицій;

підвищення інвестиційного іміджу України.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- активізація роботи щодо залучення до інвестування коштів населення і суб'єктів господарювання, сприяння виваженій депозитній політиці;

- розширення співробітництва з міжнародними організаціями з питань захисту прав інвесторів на фондовому ринку та корпоративного управління;

- розширення концесійної діяльності;

- забезпечення діяльності інститутів спільного інвестування шляхом створення відповідної нормативно-правової бази та прозорих механізмів переходу прав власності;

- забезпечення діяльності спеціально уповноваженого органу виконавчої влади у сфері регулювання ринків фінансових послуг.

2003-2004 роки

- запровадження міжнародних стандартів регулювання фондового ринку та ринків фінансових послуг;

- забезпечення правових та організаційних засад діяльності суб'єктів спільного інвестування відповідно до законодавства ЄС, прозорості функціонування інвестиційних фондів;

- залучення коштів вітчизняних та іноземних інвесторів для фінансування будівництва, реконструкції і технологічного переоснащення об'єктів виробничої сфери державної форми власності;

- реформування діючого механізму амортизації;

- спрямування частини коштів, отриманих від приватизації державного майна, на інноваційне інвестування та фінансову підтримку підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави;

- відпрацювання механізму розподілу та використання коштів, які спрямовуються на фінансову підтримку підприємств, шляхом відшкодування частини сплачених ними відсотків за користування

кредитами комерційних банків;

- реалізація Закону України "Про угоди про розподіл продукції" ([1039-14](#));

- запровадження механізмів, спрямованих на прискорення продажу землі несільськогосподарського призначення фізичним і юридичним особам для провадження підприємницької діяльності.

Очікувані результати:

- розвиток фондового ринку та ринків фінансових послуг, банківської системи, небанківських фінансових установ, сучасних механізмів інвестування;

- зменшення ризиків на ринку послуг небанківських фінансових установ;

- залучення інвестицій для здійснення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин;

- підвищення ролі заощаджень населення та амортизаційних відрахувань як основних ресурсів внутрішнього інвестування;

- підвищення інвестиційного рейтингу та поліпшення інвестиційного іміджу України.

1.3. Впровадження інноваційної моделі розвитку

Політика Уряду буде спрямована на активізацію впровадження інновацій як пріоритетної складової загальної стратегії підвищення конкурентоспроможності країни, захист вітчизняних підприємств на зовнішніх ринках і підтримку конкуренції з метою забезпечення тісної інтеграції виробництва, фінансів, науки, освіти, сприяння випереджувальному розвитку науково-технологічної сфери.

Ключові завдання Уряду:

розбудова національної інноваційної системи на засадах оптимального поєднання підприємницького капіталу та державних важелів регулювання;

підтримка і стимулювання наукових досліджень і розробок та їх впровадження у виробництво;

створення ефективних схем фінансування інноваційної діяльності;

гармонізація національного законодавства з інтелектуальної власності з нормами міжнародного права;

забезпечення виконання міжнародних зобов'язань України в сфері авторських і суміжних прав;

створення механізмів надійного захисту прав інтелектуальної власності.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік:

- формування системи стратегічного планування та здійснення оцінки розвитку технологій відповідно до національних пріоритетів, визначення стратегії підтримки різних видів інновацій (базових, поліпшувальних, новітніх);

- розроблення системи надання фінансово-кредитної та амортизаційної підтримки і стимулювання державою науково-технічної та інноваційної діяльності;

- законодавче визначення основних засад національної системи інноваційної діяльності, підготовка проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо функціонування ринків венчурного капіталу, запровадження оцінки об'єктів інтелектуальної власності, утворення фінансово-інноваційних підприємств різних форм власності, механізму їх кредитного і страхового стимулювання, удосконалення державної політики в галузі трансферу технологій;

- скорочення термінів освоєння і здешевлення процесу розроблення конкурентоспроможних елементів технологій за рахунок придбання ліцензій на сучасні технології, ноу-хау та їх використання у процесі виконання наукових досліджень та виробництва наукоємної продукції;

- захист інтересів суб'єктів прав інтелектуальної власності та їх правонаступників, пов'язаних із створенням та використанням результатів наукових, конструкторських, проектних робіт;

- стимулювання творчості та активізація винахідницької і селекційної діяльності, спрямованої на забезпечення суспільних та державних потреб.

2003-2004 роки

- визначення пріоритетів розвитку інноваційної сфери з наданням переваги перспективним технологіям та інноваційним проектам, що сприятимуть підвищенню ефективності та конкурентоспроможності економіки;

- створення сприятливих економічних та фінансових умов для активізації інноваційної діяльності, запровадження державного замовлення на впровадження пріоритетних інновацій у виробництво;

- забезпечення комплексного характеру розвитку інноваційної сфери; підтримка розвитку фундаментальної науки; визначення рівня витрат державного бюджету на наукові дослідження та експериментальні розробки, що відповідатиме вимогам національної безпеки;

- завершення формування цілісної нормативно-правової бази з регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності;

- приведення законодавства України у відповідність з міжнародними договорами у сфері інтелектуальної власності; формування дієвої системи захисту прав інтелектуальної власності держави, юридичних і фізичних осіб під час реалізації інноваційних проектів;

- заохочення молоді до участі у науковій та науково-технологічній діяльності (поповнення наукових організацій спеціалістами, підготовленими за державним замовленням, запровадження спеціальних грантів для молодих учених);

- сприяння розвитку інфраструктури інноваційної діяльності шляхом стимулювання створення мережі технопарків, технополісів, інноваційних бізнес-інкубаторів, інноваційних бірж і центрів консалтингу та інжинірингу, а також маркетингових, рекламних, аудиторських, сертифікаційних фірм;

- використання бюджету розвитку як одного з основних інструментів економічної політики підтримки пріоритетних напрямів розвитку економіки, спрямованої на реалізацію інноваційної моделі розвитку;

- перехід від фіскальної до інвестиційно-інноваційної спрямованості приватизації, спрямування частини коштів, що надійдуть від приватизації, на інноваційне інвестування підприємств, їх технічне та технологічне оновлення;

- нормативно-правове забезпечення інвестиційно-інноваційної схеми приватизації;

- внесення змін до нормативно-правових актів, спрямованих на здійснення патентно-кон'юнктурних досліджень щодо об'єктів інтелектуальної власності з метою сприяння виробництву конкурентоспроможної продукції;

- удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців з питань інтелектуальної власності згідно з вимогами Всесвітньої організації інтелектуальної власності, розроблення освітньо-професійних програм підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів та фахівців-юристів з цих питань.

Очікувані результати:

- забезпечення системності у розвитку та впровадженні інновацій, запобігання розпорошенню державних коштів, підвищення конкурентоспроможності економіки;

- створення нормативно-правової бази для провадження ризикової інноваційної та науково-технічної діяльності;

- визначення напрямів науково-технічної та інноваційної політики у процесі формування видатків державного бюджету, що

сприятиме розвитку економіки держави та забезпечуватиме пріоритетність спрямування коштів на реалізацію перспективних інноваційних та інвестиційних проектів;

- інноваційне оновлення матеріально-технічної бази підприємств, підвищення їх інвестиційної привабливості;

- збереження і розвиток наявного виробничо-технологічного потенціалу, його сучасного рівня та перехід на більш високі стандарти, створення центрів високих технологій на основі великих наукових організацій-лідерів у відповідних галузях науки і техніки, реструктуризація частини науково-дослідних та проектних інститутів в інжинірингові фірми з комерційною інфраструктурою;

- захист прав та інтересів держави, юридичних і фізичних осіб, пов'язаних із створенням та використанням об'єктів інтелектуальної власності.

1.4. Спрямування структурних зрушень в економіці на ефективне функціонування реального сектору

З метою ефективного використання промислово-технологічного потенціалу, підвищення конкурентоспроможності галузей вітчизняної економіки та окремих підприємств, забезпечення конкурентного середовища на внутрішньому ринку Уряд спрямовуватиме свої зусилля на стимулювання впровадження інновацій та високих технологій, реструктуризацію та підвищення ефективності вітчизняного виробництва, удосконалення нормативно-правового регулювання природних монополій.

1.4.1. Формування конкурентного середовища, підвищення ефективності управління державною власністю

Для усунення структурних деформацій і здійснення ринкових перетворень в економіці Кабінет Міністрів продовжить роботу з формування ефективного конкурентного середовища, удосконалення відносин власності та підвищення ефективності управління державною власністю.

Ключові завдання Уряду:

подальше формування на засадах вільної конкуренції сприятливого середовища для провадження підприємницької діяльності;

досягнення оптимальності та прибутковості державного сектору економіки;

забезпечення захисту прав та інтересів інвесторів і акціонерів;

оздоровлення фінансів підприємств та подолання платіжної кризи.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- вдосконалення державної регуляторної політики у сфері підприємництва;

- визначення критеріїв ефективності управління об'єктами державної власності;

- запровадження моніторингу процесів складання, затвердження та виконання фінансових планів державних підприємств та акціонерних товариств, у статутному фонді яких державна частка становить понад 50 відсотків.

2003-2004 роки

- завершення формування нормативно-правової бази з питань конкурентної політики;

- посилення контролю за недопущенням та попередженням порушень конкурентного законодавства;

- спрощення процедури отримання дозволів та погоджень;

- скорочення кількості державних органів, що здійснюють контроль за діяльністю суб'єктів підприємництва, кількості перевірок та термінів їх проведення;

- забезпечення державної підтримки розвитку малого підприємництва;

- проведення інвентаризації об'єктів державної власності та запровадження Реєстру об'єктів державної власності;

- оптимізація кількості об'єктів державної власності, які не підлягають приватизації, та закріплених у державній власності пакетів акцій підприємств;

- формування нормативно-правової бази для ефективною діяльності господарських структур, що виконуватимуть функції з управління об'єктами державної власності на умовах господарського розрахунку;

- здійснення заходів щодо зменшення збитковості суб'єктів господарювання та обсягів взаємної заборгованості і заборгованості перед бюджетом.

Очікувані результати:

- створення сучасної системи державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, зокрема природних монополій;

- оптимізація державного регулювання підприємницької діяльності;

- запровадження нових механізмів управління державними підприємствами та акціонерними товариствами, в статутному фонді яких державна частка становить понад 50 відсотків;

- забезпечення дієвого контролю за фінансами державних підприємств, господарських товариств, у статутному фонді яких державна частка становить понад 50 відсотків, та державних (національних) акціонерних і холдингових компаній;

- забезпечення захисту прав і законних інтересів інвесторів, акціонерів та кредиторів;

- збільшення на 30 відсотків надходжень до державного бюджету від використання об'єктів державної власності;

- скорочення обсягів дебіторської і кредиторської заборгованості;

- зменшення кількості збиткових суб'єктів господарювання.

1.4.2. Ефективне використання промислово-технологічного потенціалу

Основною метою промислової політики є створення сучасного, інтегрованого у світове виробництво промислово-технологічного комплексу, який забезпечуватиме внутрішні потреби, конкурентоспроможний експорт, збільшення обсягів пропонування наукоємної продукції як основи для інноваційного розвитку інших секторів економіки.

Ключові завдання Уряду:

формування конкурентного ринку промислової продукції, створення сприятливих умов для залучення підприємствами фінансових ресурсів;

розширення попиту і пропонування продукції вітчизняної промисловості на внутрішньому ринку;

реформування системи державного управління промисловістю;

здійснення заходів щодо стимулювання оновлення основних фондів і технічного переоснащення промислового виробництва;

забезпечення конкурентоспроможності та збільшення присутності продукції промисловості на внутрішньому та зовнішньому ринку, насамперед продукції з високим ступенем переробки;

диверсифікація експорту із збільшенням у ньому частки продукції з високою доданою вартістю.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- подальше формування нормативно-правової бази державного регулювання промислового виробництва;

- виконання державних та галузевих програм розвитку промисловості;

- стимулювання оновлення основних фондів та виведення надлишкових потужностей у промисловості, зокрема в гірничо-металургійному комплексі;

- розвиток виробництва рухомого складу для залізничного транспорту та сучасних систем зв'язку;

- розвиток вітчизняного автомобілебудування та створення умов ефективного функціонування ринку автомобілів в Україні;

- подальше реформування суднобудівної галузі та підвищення її експортного потенціалу;

- завершення льотних випробувань літака АН-70 та його сертифікація;

- створення сприятливих умов щодо участі України у міжнародних космічних проектах та її закріплення на ринках космічних послуг;

- створення економічних умов для розширення попиту на продукції підприємств сільськогосподарського машинобудування, мінеральних добрив та засобів захисту рослин.

2003-2004 роки

- створення умов для розвитку найбільш пріоритетних галузей і виробництв, що випускають наукоємну, високотехнологічну продукцію та мають значний експортний потенціал, - авіаційної та ракетно-космічної промисловості, автомобіле-, суднобудування, тракторного та сільськогосподарського машинобудування;

- формування державного замовлення на створення та виготовлення спеціальної та військової техніки з метою забезпечення потреб обороноздатності держави;

- реформування національної системи технічного регулювання та вдосконалення систем стандартизації і метрології відповідно до законодавства ЄС;

- послідовна гармонізація національного законодавства у сфері надання державної підтримки відповідно до норм і правил СОТ та ЄС;

- реалізація заходів, передбачених Національною програмою розвитку гірничо-металургійного комплексу України до 2010 року.

Очікувані результати:

- збільшення обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції;

- створення сприятливих умов для роботи підприємств металургійного комплексу, оптимізація його потужностей, забезпечення збільшення випуску продукції кінцевого споживання та підвищення її конкурентоспроможності, збереження експортного потенціалу;

- забезпечення сільгосптоваровиробників новими видами сучасної сільськогосподарської техніки;

- налагодження сучасних високоефективних виробництв на засадах енергозбереження, конкурентоспроможності, екологічної безпеки та забезпечення обороноздатності держави.

1.4.3. Оптимізація процесів структурних перетворень у паливно-енергетичному комплексі

З метою забезпечення енергетичної безпеки, зниження енергоємності ВВП активізуватимуться процеси структурних перетворень у паливно-енергетичному комплексі шляхом подальшого розвитку конкуренції на ринках палива та електроенергії, посилення платіжної дисципліни у сфері енергозабезпечення.

Ключові завдання Уряду:

забезпечення в повному обсязі розрахунків за спожиті енергоносії переважно грошима;

забезпечення поліпшення економічного стану підприємств паливно-енергетичного комплексу, розв'язання проблем боргових зобов'язань минулих років;

реформування і розвиток вугільної галузі;

модернізація та оновлення газотранспортної системи;

забезпечення надійності експлуатації і підвищення безпеки енергоблоків на атомних електростанціях;

збільшення рівня забезпеченості власними енергоносіями і диверсифікація постачання імпортних енергоресурсів;

удосконалення державного регулювання природних монополій в енергетичній сфері; забезпечення стабільності роботи вітчизняного ринку нафтопродуктів.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- забезпечення виконання основних державних та галузевих програм розвитку паливно-енергетичного комплексу;

- розроблення Енергетичної стратегії України на період до 2030 року та на перспективу;

- розроблення Концепції розвитку та надійної експлуатації української газотранспортної системи;

- подальша приватизація енергопостачальних і підготовка до приватизації енергогенеруючих компаній з одночасним удосконаленням відповідної нормативно-правової бази;

- розроблення концепції функціонування та розвитку оптового ринку електричної енергії;

- створення фінансово-економічних механізмів та правових умов для проведення широкомасштабної реконструкції і модернізації енергогенеруючих підприємств та електричних мереж;

- підвищення надійності та безпеки функціонування підприємств атомної енергетики, продовження роботи із створення власного ядерно-паливного циклу;

- розроблення комплексу заходів, спрямованих на зниження витрат на виробництво (видобуток) енергоносіїв, передачу і постачання електричної та теплової енергії, забезпечення розв'язання проблем боргових зобов'язань минулих років;

- реструктуризація вугледобувних підприємств;

- подальше розв'язання соціальних та екологічних проблем, підвищення рівня охорони та безпеки праці на підприємствах паливно-енергетичного комплексу.

2003-2004 роки

- вдосконалення нормативно-правової бази функціонування паливно-енергетичного комплексу;

- проведення ефективної політики щодо формування і розвитку ринків палива та електроенергії згідно з Європейською енергетичною хартією ([995_061](#)) (1991 р.);

- подальша оптимізація паливно-енергетичного балансу з урахуванням ресурсної бази;

- продовження структурних перетворень у паливно-енергетичному комплексі;

- проведення політики енергозбереження та створення економічних умов для впровадження енергозберігаючих технологій;

- відмова від перехресного субсидювання споживачів електроенергії;

- розширення використання нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії;

- створення умов для підвищення інвестиційної привабливості підприємств вугільної галузі (реструктуризація боргів, удосконалення цінової політики).

Очікувані результати:

- надійне енергозабезпечення споживачів за умови своєчасної і в повному обсязі оплати спожитих енергоносіїв;

- зниження рівня енергоємності ВВП;

- зміцнення енергетичної безпеки держави;

- поглиблення ринкових перетворень в паливно-енергетичному комплексі;

- створення інвестиційно привабливих умов діяльності в енергетичному секторі економіки, залучення ефективного власника;

- підвищення надійності та ефективності функціонування галузей паливно-енергетичного комплексу;

- покращання соціального захисту працівників підприємств паливно-енергетичного комплексу.

1.4.4. Створення конкурентоспроможного агропромислового комплексу

Політика Уряду у середньостроковій перспективі буде спрямована на стійкий розвиток агропромислового комплексу, забезпечення продовольчої безпеки держави, утвердження повноцінного ринку землі, розвиток ринкової інфраструктури, нарощування експортного потенціалу, застосування дозволених нормами СОТ механізмів захисту національного аграрного ринку, створення умов для повноцінного розвитку села.

Ключові завдання Уряду:

розвиток інфраструктури ринку, нарощування виробництва та підвищення експортної конкурентоспроможності продукції аграрного сектору;

формування цілісної системи фінансово-кредитного забезпечення агропромислового комплексу, прозорих механізмів функціонування іпотечного ринку;

удосконалення механізмів реалізації та захисту прав громадян і юридичних осіб на землю;

створення умов для розвитку соціальної сфери села.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- формування оптових ринків сільськогосподарської продукції та матеріально-технічних ресурсів, розвиток біржової торгівлі, створення торгових домів, стимулювання сільськогосподарської кооперації, розвиток приватних та приватно-кооперативних підприємств у сфері агросервісу, переробки і збуту продукції;

- нормативно-правове та організаційне забезпечення реалізації положень Земельного кодексу України ([2768-14](#));

- створення умов, які забезпечать економічну недоцільність застосування бартерних та давальницьких схем у виробництві.

2003-2004 роки

- розвиток системи кредитування аграрного сектору із запровадженням іпотечного кредитування;

- економічне стимулювання виробництва конкурентоспроможної продукції в найбільш сприятливих природно-кліматичних зонах та нарощування експортного потенціалу;

- впровадження страхування ризиків у сільському господарстві;

- активізація роботи щодо наукового забезпечення та технічного переоснащення аграрного сектору.

Очікувані результати:

- забезпечення потреб аграрного сектору в кредитних ресурсах та збільшення у 2004 році на 11,2 відсотка обсягів виробництва сільськогосподарської продукції;

- створення сучасної ринкової інфраструктури, збільшення обсягів реалізації продукції на прозорому ринку, підвищення прибутковості сільськогосподарських товаровиробників, скорочення втрат продукції;

- удосконалення нормативно-правової бази щодо володіння, користування та розпорядження землею, стимулювання ефективного використання та охорони земель;

- підвищення рівня доходів, зайнятості та поліпшення умов життя сільського населення.

1.4.5. Розвиток транспортних систем, комунікацій та зв'язку

Важливим фактором стабілізації та структурної перебудови економіки є забезпечення розвитку транспорту і зв'язку, сприяння збільшенню обсягів та підвищенню якості послуг цих галузей; інтеграція транспортно-дорожнього комплексу і зв'язку в європейську та світову системи, утвердження України як транзитної держави.

Ключові завдання Уряду:

забезпечення розвитку сфери транспортних послуг на внутрішньому і зовнішньому ринках;

створення ефективного, прозорого механізму ціноутворення на ринках природних монополій транспорту і зв'язку;

розвиток зв'язку на базі нових мережевих технологій.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- сприяння розвитку транзитних перевезень та розвитку міжнародних транспортних коридорів, входження України в міжнародну транспортну систему;

- забезпечення дієвого контролю з боку держави за здійсненням транзитних перевезень;

- прискорення оновлення рухомого складу з метою приведення його у відповідність з міжнародними вимогами для здійснення перевезень як у внутрішньому, так і міжнародному сполученні, в тому числі транзитних;

- удосконалення механізмів ціноутворення на продукцію (послуги) природних монополій у галузях транспорту і зв'язку;

- розвиток сучасної телекомунікаційної структури, участь у міжнародних проектах будівництва волоконно-оптичних ліній зв'язку.

2003-2004 роки

- розширення співробітництва в міжнародних організаціях транспорту і зв'язку та участі в реалізації міждержавних угод у галузі транспорту та зв'язку;

- удосконалення інформаційного забезпечення вантажовласників стосовно порядку та умов міжнародних перевезень;

- оновлення основних виробничих фондів, насамперед рухомого складу, переважно транспортними засобами вітчизняного виробництва із застосуванням сучасних механізмів їх придбання (оренда, лізинг тощо).

Очікувані результати:

- збільшення обсягів перевезень вантажів і пасажирів, у тому числі транзитних;

- збільшення частки українських перевізників у загальному обсязі транзитних перевезень;

- зменшення частки морально і фізично зношеного рухомого складу;

- задоволення потреб споживачів у послугах транспорту і зв'язку, стабілізація економічної діяльності підприємств та створення сприятливого інвестиційного клімату;

- задоволення національних потреб у каналах зв'язку та забезпечення транзиту трафіку через територію України.

1.5. Посилення ролі регіонів у забезпеченні економічного зростання та їх відповідальності за розв'язання соціальних проблем

Зусилля Уряду будуть спрямовані на забезпечення сталого, динамічного і збалансованого розвитку регіонів на основі застосування інструментів державної підтримки та підтримки активних регіональних ініціатив.

Ключові завдання Уряду:

забезпечення органічного поєднання політики регіонального розвитку з пріоритетними напрямками соціально-економічного розвитку країни;

розширення прав і посилення відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо розв'язання соціально-економічних проблем регіонів;

створення умов для зменшення регіональних диспропорцій;

поетапна гармонізація державної регіональної політики із стандартами регіональної політики ЄС;

створення сприятливих умов для здійснення регіонального міжнародного, у тому числі транскордонного, співробітництва;

забезпечення формування власності територіальних громад та умов їх функціонування як фінансово самодостатніх структур;

сприяння у формуванні самодостатніх адміністративно-територіальних одиниць на основі їх здатності надавати державні та громадські послуги на рівні державних соціальних стандартів.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- перехід до стратегічного планування регіонального розвитку;
- удосконалення міжбюджетних відносин із застосуванням коефіцієнта вирівнювання при визначенні міжбюджетних трансфертів;
- створення нормативно-правової бази стимулювання розвитку регіонів;

- оптимізація умов функціонування спеціальних (вільних) економічних зон та територій пріоритетного розвитку.

2003-2004 роки

- внесення законопроектів щодо законодавчого визначення депресивних територій, впровадження механізмів надання державної допомоги (підтримки) з метою стимулювання соціального та економічного розвитку депресивних регіонів;

- визначення гранично допустимих рівнів диференціації економічного розвитку регіонів, запровадження відповідного моніторингу на загальнодержавному та регіональному рівнях;

- посилення інноваційної складової економічного розвитку регіонів, у тому числі шляхом впровадження у спеціальних (вільних) економічних зонах і на територіях пріоритетного розвитку високотехнологічних інвестиційних та інноваційних проектів;

- запровадження механізму стимулювання регіонального та місцевого розвитку із застосуванням засад регіональної політики ЄС;

- розвиток нормативно-правової бази транскордонного, у тому числі єврорегіонального співробітництва.

Очікувані результати:

- забезпечення узгодженості стратегічних цілей і пріоритетів розвитку держави та регіонів, стабільності і прогнозованості дій центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування щодо розвитку територій;

- зменшення диференціації в рівнях економічного розвитку регіонів та соціального забезпечення громадян;

- розвиток людських ресурсів, інфраструктури, ділової активності на місцевому рівні;

- підвищення ефективності функціонування спеціальних (вільних) економічних зон і територій пріоритетного розвитку;

- узгодженість принципів та механізмів регіонального розвитку з регіональною політикою ЄС;

- збільшення кількості самодостатніх адміністративно-територіальних одиниць, які можуть надавати державні та громадські послуги на рівні державних соціальних стандартів.

1.6. Зміцнення обороноздатності держави

Уряд спрямовуватиме зусилля на забезпечення обороноздатності та приведення системи захисту суверенітету України, її територіальної цілісності і недоторканності до відповідних

світових стандартів.

Ключові завдання Уряду:

забезпечення реформування та розвитку Збройних Сил, закладення основ для створення моделі Збройних Сил зразка 2010 року;

започаткування демократичного цивільного контролю над Збройними Силами та іншими військовими формуваннями;

достатнє матеріально-технічне і фінансове забезпечення Збройних Сил та інших військових формувань.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- нормативно-правове забезпечення реформування та розвитку Збройних Сил;

- забезпечення поетапного переходу до військової служби за контрактом;

- забезпечення прозорості процесу підготовки і прийняття рішень у сфері національної безпеки та оборони;

- забезпечення фінансування потреб оборони та безпеки у межах затверджених обсягів Державного бюджету України;

- нарощування державного стратегічного резерву до рівня, необхідного для виконання завдань, покладених на Збройні Сили та інші військові формування.

2003-2004 роки

- продовження роботи щодо законодавчого забезпечення реформування та розвитку Збройних Сил, удосконалення існуючої нормативно-правової бази, що регулює діяльність Збройних Сил у фінансово-економічній галузі, сфері цивільного контролю, матеріально-технічного та соціального забезпечення.

Очікувані результати:

- створення нормативно-правової бази для проведення реформи Збройних Сил і перехід до малочисленної, мобільної, оснащеної сучасними зразками озброєнь професійної армії;

- формування прозорої політики національної безпеки та оборони держави, підвищення рівня демократизації діяльності Збройних Сил;

- створення умов для раціонального використання економічних можливостей держави в інтересах забезпечення її обороноздатності.

1.7. Захист прав і свобод людини і громадянина, зміцнення законності та правопорядку

Уряд спрямовуватиме зусилля на зміцнення законності та правопорядку, посилення боротьби зі злочинністю, забезпечення громадського порядку в державі, утвердження в ньому миру та злагоди.

Ключові завдання Уряду:

реалізація комплексу заходів щодо забезпечення конституційних прав і свобод громадян, боротьби зі злочинністю, корупцією та іншими правопорушеннями;

сприяння зміцненню взаєморозуміння між релігійними організаціями різних віросповідань, становленню конструктивного діалогу між ними, подоланню міжправославного протистояння, об'єднанню православних в Україні та створенню єдиної помісної православної церкви;

надання підтримки релігійним організаціям України у соціальній діяльності, реалізації благодійних проектів і програм;

протидія криміналізації економіки, забезпечення органів, що здійснюють боротьбу з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом, достовірною інформацією про сумнівні операції з грошима;

посилення боротьби з незаконною міграцією, торгівлею людьми, наркоманією на основі створення необхідних законодавчих, організаційних передумов подолання цих явищ, а також розширення міжнародної договірно-правової бази у зазначеній сфері;

завершення договірно-правового оформлення державного кордону та реформування системи органів охорони державного кордону.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- удосконалення правової бази щодо боротьби зі злочинністю, особливо у сфері економіки;

- забезпечення фінансування потреб, пов'язаних з правоохоронною діяльністю, та виконання державних програм, спрямованих на зміцнення законності і правопорядку, в обсягах, затверджених Державним бюджетом України;

- забезпечення реалізації заходів, передбачених Комплексною програмою профілактики злочинності на 2001-2005 роки ([1376/2000](#));

- здійснення заходів щодо припинення функціонування та недопущення утворення "конвертаційних" центрів, протидія "піратству" на ринку інтелектуальної власності;

- подальше реформування кримінально-виконавчої системи і приведення її у відповідність з вимогами законодавства щодо захисту прав людини;

- розширення міжнародного співробітництва у сфері боротьби зі злочинністю, насамперед з організованими її формами, тероризмом, посилення протидії відмиванню коштів, одержаних злочинним шляхом, незаконному обігу зброї та вибухівки, торгівлі людьми;

- визначення концептуальних засад прикордонної політики;

- здійснення комплексу заходів, спрямованих на облаштування державного кордону.

Очікувані результати:

- поліпшення роботи правоохоронних органів та інших державних органів у сфері додержання прав і свобод людини і громадянина, захисту життя і здоров'я особи, підвищення рівня боротьби зі злочинністю, забезпечення громадського порядку;

- закріплення позитивних тенденцій у міжконфесійних відносинах, подолання конфліктів у релігійному середовищі, утвердження в ньому миру і злагоди;

- утвердження позитивного міжнародного іміджу України в християнському світі;

- послаблення кримінального тиску на соціально-економічну сферу, підвищення захисту вітчизняного товаровиробника, створення більш привабливого інвестиційного іміджу України;

- підвищення ефективності діяльності та посилення взаємодії державних органів, підприємств, установ, організацій та об'єднань громадян у сфері боротьби з поширенням наркоманії, що дасть змогу скоротити обсяги незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та знизити рівень незаконного їх вживання;

- підвищення довіри громадян до правоохоронних органів та органів державної влади в цілому;

- підвищення рівня прикордонної безпеки як складової частини національної безпеки держави.

2. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

Пріоритети:

- вступ до Світової організації торгівлі та спрямування на європейську інтеграцію;

- впровадження нових механізмів державної підтримки розвитку експорту;

- реалізація потенціалу торговельно-економічного співробітництва з Росією та іншими державами - учасницями СНД на умовах рівноправного партнерства і взаємної вигоди;

- захист інтересів вітчизняних товаровиробників;

- поглиблення співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями.

2.1. Вступ до Світової організації торгівлі та спрямування на європейську інтеграцію

Інтеграція України у світову економічну систему, реалізація Стратегії інтеграції до Європейського Союзу ([615/98](#)) та поглиблення економічних реформ є нерозривно поєднаними завданнями. Президентом України та Урядом визначено стратегічну мету - набуття Україною повноправного членства в Європейському Союзі.

Ключові завдання Уряду:

вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ);

реалізація положень Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС ([998_012](#));

створення зони вільної торгівлі "Україна - ЄС";

набуття Україною асоційованого статусу в Європейському Союзі.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- завершення двосторонніх переговорів щодо доступу до ринків товарів і послуг з делегаціями держав - членів Робочої групи з розгляду заявки України про вступ до СОТ;

- приведення нормативно-правової бази України у відповідність з нормами і правилами системи угод СОТ та положень Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС ([998_012](#));

- реалізація пріоритетів виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейським Союзом ([998_012](#));

- впровадження, з урахуванням світового досвіду, системи ефективного інформаційного забезпечення процесу вступу України до СОТ та інтеграції до Європейського Союзу.

2003-2004 роки

- оформлення протоколу про вступ України до СОТ;

- імплементація Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС ([998_012](#)) і створення передумов для набуття Україною асоційованого статусу в ЄС;

- гармонізація національного законодавства відповідно до норм і правил системи угод СОТ та законодавства ЄС, створення прозорого торговельно-інвестиційного середовища, рівних правових засад діяльності для всіх суб'єктів торговельних відносин;

- визначення нового формату відносин між Україною та ЄС для досягнення стратегічної мети - набуття Україною повноправного членства в ЄС;

- формування умов створення зони вільної торгівлі "Україна - ЄС".

Очікувані результати:

- створення кращих умов для експорту вітчизняної продукції, запобігання введенню обмежувальних заходів стосовно продукції українського виробництва та дискримінаційним діям з боку інших держав до вітчизняних виробників, створення умов для надходження іноземних інвестицій;

- збільшення обсягів зовнішньої торгівлі.

2.2. Впровадження нових механізмів державної підтримки розвитку експорту

Політика Уряду у сфері зовнішньоекономічної діяльності, зокрема стимулювання розвитку експорту, буде побудована на принципах відкритості національної економіки, подальшого покращання структури експорту та імпорту з поступовим наближенням її до структури, характерної для розвинутих країн. Особлива увага буде приділятися реалізації Програми стимулювання експорту ([498-2001-р](#)), зокрема заохоченню експорту продукції високотехнологічних виробництв.

Ключові завдання Уряду:

удосконалення законодавчої та договірно-правової бази щодо захисту інтересів вітчизняних товаровиробників;

стимулювання експорту високотехнологічної продукції і послуг.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- запровадження сучасних, визнаних СОТ, фінансово-кредитних механізмів зовнішньої торгівлі;

- освоєння нових перспективних ринків в Азії, Південній Америці, Африці, в тому числі шляхом участі українських експортерів у міжнародних тендерах;

- сприяння у встановленні мораторію на прийняття законів з питань надання податкових пільг у разі ввезення товарів (робіт, послуг) на митну територію України;

- розроблення правових та фінансових механізмів державної підтримки інформаційного забезпечення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та створення інфраструктури електронного документообігу.

2003-2004 роки

- освоєння нових технологій та реалізація заходів, спрямованих на підтримку створення перспективних вітчизняних конкурентоспроможних виробництв високотехнологічної продукції;

- розвиток системи товарного кредитування на основі державної підтримки кредитування і страхування експорту шляхом забезпечення укладення двосторонніх угод;

- розвиток експорту "ноу-хау" та інвестицій шляхом створення в інших державах спільних підприємств, міжнародної виробничої кооперації, продажу ліцензій та контрактного обслуговування високотехнологічної продукції;

- інформаційно-аналітичне забезпечення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, створення організаційно-правових засад застосування електронних документів з електронним цифровим підписом з метою просування конкурентоспроможної вітчизняної продукції на світові ринки;

- створення умов для забезпечення довгострокової присутності вітчизняних експортерів на світових товарних ринках;

- використання переваг України як транзитної держави.

Очікувані результати:

- зменшення ризиків неплатежів та фінансових втрат;

- збільшення присутності українських товарів і послуг на нових перспективних ринках та забезпечення стійкого розвитку експорту українських товарів;

- розширення бази оподаткування, створення рівних умов конкуренції для суб'єктів підприємництва;

- збільшення частки експорту високотехнологічної продукції;

- збільшення транзитних товаропотоків через Україну всіма видами транспорту.

2.3. Реалізація потенціалу торговельно-економічного співробітництва з Росією та іншими державами - учасницями СНД на умовах рівноправного партнерства і взаємної вигоди

Оптимізація торговельно-економічних відносин з Росією та іншими країнами СНД, повномасштабна реалізація домовленостей про створення зони вільної торгівлі країн СНД є ключовими завданнями Уряду. Першочерговим напрямом цієї діяльності повинно стати

узгодження інтересів та гармонізація підходів сторін до визначення шляхів і механізмів налагодження цих стосунків.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002 рік

- створення організаційно-правових засад функціонування зони вільної торгівлі в рамках країн СНД; активізація відстоювання позиції України з цих питань на засіданнях Ради глав урядів СНД та Економічній раді СНД;

- реалізація першочергових заходів Уряду щодо забезпечення динамічного розвитку торговельно-економічного співробітництва з Російською Федерацією;

- завершення переговорного процесу щодо укладення графіків поетапного скасування виключень з режиму вільної торгівлі (з Російською Федерацією, Республікою Білорусь, Казахстаном, Узбекистаном).

2003-2004 роки

- досягнення домовленості з Російською стороною щодо переходу до справляння податку на додану вартість за принципом "країни призначення" щодо усіх товарів без винятку;

- сприяння реалізації та здійснення контролю за виконанням довгострокової Програми міжрегіонального та прикордонного співробітництва України і Російської Федерації на 2001-2007 роки.

Очікувані результати:

- збільшення на 8-10 відсотків товарообігу з країнами СНД (без урахування товарообігу з Російською Федерацією);

- збільшення на 3-5 відсотків товарообігу з Російською Федерацією;

- здешевлення на 5-8 відсотків вартості українських товарів на внутрішньому та зовнішньому ринках.

2.4. Захист інтересів вітчизняних товаровиробників

Уряд активізує роботу щодо захисту інтересів вітчизняних товаровиробників на внутрішньому та зовнішньому ринку, збереження та посилення їх позицій на традиційних і найбільш привабливих ринках збуту української продукції, в тому числі шляхом забезпечення визнання ринкового статусу економіки України ЄС, США та іншими країнами.

Ключові завдання Уряду:

захист інтересів вітчизняних товаровиробників на внутрішньому та зовнішньому ринку;

визнання ЄС, США та іншими країнами повного ринкового статусу економіки України.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002-2004 роки

- підтримка вітчизняних підприємств у відстоюванні ними своїх інтересів при проведенні антидемпінгових, спеціальних та антисубсидійних розслідувань імпорту товарів походженням з України;

- активізація роботи із залученням вітчизняних підприємств щодо визнання ринкового статусу економіки України компетентними органами ЄС, США та інших країн;

- широке задіяння відповідно до норм ГАТТ/СОТ механізмів антидемпінгового законодавства та митно-тарифного регулювання з метою захисту інтересів вітчизняних товаровиробників на внутрішньому ринку.

Очікувані результати:

- збереження зовнішніх ринків збуту вітчизняних товарів та розвиток експортного потенціалу України;

- покращання економічних показників діяльності вітчизняних підприємств, збільшення надходжень до бюджету;

- усунення дискримінаційних підходів до вітчизняних підприємств при проведенні антидемпінгових розслідувань щодо імпорту товарів походженням з України.

2.5. Поглиблення співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями

Уряд будуватиме подальші відносини з міжнародними фінансовими організаціями виходячи з національних інтересів України з метою переважного залучення фінансових ресурсів цих організацій для підтримки впровадження інноваційної моделі розвитку української економіки, а також забезпечення макроекономічної стабільності та збалансованості бюджету.

Ключові завдання Уряду:

- переорієнтація напрямів залучення коштів МФО на користь здійснення інвестицій у розвиток високотехнологічних виробництв та галузей, які передбачатимуть залучення передових технологій та кращого управлінського досвіду;

- залучення коштів МФО для розв'язання найгостріших соціальних проблем та подолання бідності в Україні з урахуванням обмеження зростання державного зовнішнього боргу;

- залучення коштів МФО для підтримки макроекономічної стабільності та збалансованості бюджету;

- диверсифікація джерел залучення ресурсів МФО.

Головні дії Уряду, спрямовані на виконання ключових завдань:

2002-2004 роки

- запровадження стратегічного підходу до співробітництва з МФО шляхом розроблення та реалізації Стратегії співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями на період 2004-2007 років;

- визначення пакету проектів для можливої реалізації за підтримки МФО на основі пріоритетних напрямів розвитку української економіки та забезпечення ініціювання підготовки цих проектів з української сторони;

- проведення постійної роботи, спрямованої на залучення стратегічних інвесторів з метою спільного фінансування проектів, що підтримуються МФО в Україні;

- завершення оформлення членства України у Міжнародній асоціації розвитку;

- розширення співробітництва з МФО, в яких оформлено членство України (Чорноморський банк торгівлі та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Багатостороннє агентство гарантування інвестицій, Міжнародна асоціація розвитку);

- удосконалення системи управління портфелем проектів України у МФО;

- поступовий перехід до відносин з МВФ на новій основі, переважне використання консультативної допомоги та політичної підтримки з боку МВФ.

Очікувані результати:

- зміщення акцентів у співробітництві з МФО у напрямі підтримки проектів у високотехнологічних галузях економіки;

- підвищення економічного і соціального ефекту від використання коштів МФО;

- збільшення обсягів інвестицій в економіку України.

ІІІ. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Кабінет Міністрів розраховує, що реалізація заходів, визначених у Програмі, сприятиме досягненню таких соціально-економічних зрушень:

- забезпечення середньорічних темпів приросту валового внутрішнього продукту не менш як 6 відсотків, що перевищуватиме очікувані темпи зростання світової і, зокрема, європейської економіки і дасть змогу скоротити розрив у рівнях економічного розвитку України та держав Європи;

- згідно з європейським вибором України поглиблення соціальної орієнтації економічного розвитку і перерозподіл національного доходу на користь населення: середньорічні темпи зростання реальної заробітної плати становитимуть близько 12 відсотків;

- працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця близько 800 тис. і залучення до громадських робіт не менш як 300 тис. незайнятих громадян, що дасть змогу значною мірою ослабити соціальну напруженість у суспільстві;

- підвищення соціальних гарантій, і насамперед мінімальних, незахищеним категоріям населення;

- продовження пенсійної реформи, завдяки чому буде забезпечено комплексне і синхронне розв'язання найгостріших соціально-економічних проблем: створення умов для легалізації заробітної плати, зміцнення фінансової бази бюджетної системи та Пенсійного фонду і підвищення на цій основі поточного рівня пенсійного забезпечення, перехід до накопичувально-інвестиційної моделі формування джерел пенсійних виплат;

- істотне скорочення витратомісткості виробництва, що сприятиме остаточному переходу до низькоінфляційної моделі функціонування економіки: темпи інфляції в розрахунку грудень до грудня попереднього року уповільняться до 5,8 відсотка у 2004 році і таким чином наблизяться до критеріїв фінансової політики країн ЄС;

- активізація продуктивного використання науково-технічного потенціалу країни, прискорення структурних змін в економіці, подолання її сировинної орієнтації, збільшення частки високотехнологічної, наукоємної продукції, особливо для потреб розвитку внутрішнього ринку;

- оптимізація економічних відносин між державою та бізнесом, зниження податкового навантаження, підвищення інвестиційної активності суб'єктів господарювання;

- зміцнення стимулів для інвестування в економіку коштів населення і посилення на цій основі інвестиційної складової економічного розвитку;

- нарощування експортного потенціалу, диверсифікація та розширення ринків збуту вітчизняних товарів, послаблення залежності від впливу світової кон'юнктури, зростання інвестиційної складової імпорту.